

מעדני אשר

שאלות והקירות בענייני פרשת השבוע

ז"ל ע"י מכון "מעדני אשר" בית שמש

פרשת וירא

שנת תשפ"ד

שנת 21

לממלכת התורה

מעדני אשר

גליון תקס"ט

האם יש מצות ביקור חולים בחולה במחלה מדבקת?

יש לחקור כשיש לחולה מחלה המדבק האם יש מצות ביקור חולים או דילמא כיון שזה מדביק אין מצוה של ביקור חולים

הנה בשו"ת הרמ"א סימן כ' בסופו ומובא בש"ך חו"מ סימן שי"ב ס"ק ב' וכן בכנסת הגדולה יור"ד סימן של"ה נשאל בענין משכיר שהשכיר את דירתו לשוכר ועשו קנין שכירות באופן שאין יכולים לחזור, ואשתו של השוכר נעשית חולי במחלה מדבקת ורוצה המשכיר לחזור בו, דטוען דהויא אונס.

ומסיק הרמ"א: כי מה שאומר שהוא חולי מדבק, כולו הבל ומי שלבו נוקפו אומר כן כי השם יתעלה הוא המוחץ ורופא, ואם היה כדיני המשכיר בטל כל דיני ביקור חולים, כי לא מצינו בשום מקום שחילקו בין חולי מדבק לחולי שאינו מדבק.

חזינן מדבריו דמצות ביקור חולים היא אפילו במחלה המדבקת.

וכן כתב מוהר"ח פלגז"י בספרו נשמת כל חי ח"ב חו"מ סימן מ"ט, וכן בשו"ת באר משה ח"ג סימן כ"ט. ומובא בפסקי תשובה ח"א סימן קע"ה כתב וילך לבקר אף חולה במחלה המדבקת, ושומר מצוה לא ידע דבר רע, ורבים מיראי ה' עושים כסדר הזה, ואינם ניזוקים כלל ולא תאוונה עליהם כל רעה.

אבל בשולחן גבוה יור"ד סימן של"ה כתב וז"ל ומי שומע לו להיכנס בסכנת נפשות דכתב מגפה ידבק וכו' וכן נוהגין שלא לבקר חולי מגפה, וכן כתב בשו"ת בית דוד סימן ק"ח

וכן מרן הדברי יציב חו"מ סימן ע"ט ס"ק י"א כתב דדברי הרמ"א תמוהים מצד הסברה והמציאות, ובהרבה מקומות מצינו דחיישינן לחולי המדבק.

יש להקשות: מהא דאיתא בגמ' נדרים ל"ט ע"ב דכל המבקר את החולה נוטל אחד משישים בחליו, א"כ חזינן דכל ביקור חולים הוא מחלה מדבקת, ואפ"ה איכא מצוה ביקור חולים, מעדני אשר.

איכא כמה תרוצים

א. דכיון שהוא רק קצת אין בזה סכנה, לכך איכא מצוה, משא"כ במחלה המדבקת שיש בזה סכנה, מעדני אשר.

ב. ע"פ מה שכתב המהר"ל בח"ב חידושי אגדות כאשר מבקר את החולה אז הוא מתחבר עליו, ובפרט כאשר הוא בן גילו, ועל ידי כך החולי מתפשט ממנו, ולא שידבק על המבקר החולי, לפי הנ"ל א"ש.

מעדני אשר: יש להעיר מדברי הגמ' ב"מ ל' ע"ב דאמרין התם ילכו זה ביקור חולים, ומקשה הגמ' היינו גמ"ח, וכיון דתנן שצריך לעשות גמילות חסדים, ידעינן שצריך לבקר את החולה, ומדוע צריך לומר את זה, ומתוך הגמ' לא נצרכה אלא לבן גילו דאמר מר בן גילו נוטל אחד משישים בחליו ואפילו הכי מיבעי ליה למיזל לגביה, חזינן דהמבקר מתדבק מהחולה, וכן בעטרת ישועה שמות אות ט' מסמיך את הגמ' ברכות י"ב ע"ב המתפלל על החולה צריך שיחלה עצמו עליו, ואז נוטל אחד משישים ועל ידי זה יש רפואה, א"כ הדרא קושיא לדוכתא ויתורץ בתרוץ א'.

האם בחולה באבר אחד אין מצות ביקור חולים?

בפרשתו י"ח א' וירא אלי ה' באלוני ממרא וגו'

איתא בגמ' ב"מ פ"ו ע"ב אמר רבי חמא בר חנינא דאותו יום שנראה הקב"ה לאברהם היה יום שלישי למילתו, ובא הקב"ה לבקרו.

יש להקשות: מדוע לא בא הקב"ה לבקרו ביום הראשון, ומדוע בא דווקא ביום השלישי, כך מקשה המזרחי בפרשתו, וכן בגור אריה למהר"ל מפראג, וכן בשפתי חכמים, וכן המהרש"א ב"מ פ"ו ע"ב.

איכא כמה תרוצים

א. מפני שביום ראשון אין כאן רק חולשת אבר אחד והוא המילה, ולא נקרא חולה, דסתם חולה שכל הגוף חולה ואותו מצוה לבקרו, אבל באבר אחד לא נקרא חולה, ולפיכך פירש ר' חמא שביום ג' למילתו היה, וביום ג' חולה כל הגוף, וכן דרך כל מכה שמתחלה אין כל הגוף מרגיש עד איזה ימים, כך כתב בגור אריה למהר"ל מפראג.

ובספר פסקי תשובה פיעטרקאווסקי סימן רמ"ב **תמה עליו:** מהא דאמרין בגמ' נדרים מ"א ע"א אמר שמואל אין מבקרין את החולה אלא למי שחלצתו חמה ובגמ' פריך למעוטי מאי, ואם כדברי המהר"ל הוא ליה למימר בפשטות למעוטי חולה באבר אחד, אלא ש"מ דלא כדבריו, ואפילו בחולה באבר אחד יש את המצוה של ביקור חולים.

ב. כיון דנגלה אליו כדי לבקרו, אם כן סברא הוא דביום ג' נגלה אליו דאז הוא חולה יותר, כן תירץ במזרחי.

אבל המזרחי הקשה על תרוץ זה: דבגמ' שבת קל"ד ע"ב משמע להדיא דביום הראשון והשני יש יותר סכנה. מרחיצין את הקטן בין לפני המילה בין לאחר המילה ביום ראשון כדרך.

ג. אע"פ שביום הראשון והשני איכא סכנה יותר מביום ג' מ"מ ביום ג' החולשה גוברת יותר כדכתיב ויהי ביום השלישי ביהותם כואבים, וכן כתב הר"ן פרק ר"א דמילה, וכן בנדרים ל"א ע"ב, ומשום הכי קאמר רבי חמא בר' חנינא דביום ג' בא הקב"ה לבקרו, דהוא עיקר מצות הביקור שהוא חלוש ביותר וצריך לבקרו לעשות צרכיו, כך תירץ המהרש"א ב"מ פ"ו ע"ב

ד. ע"פ מה דקימ"ל יור"ד סימן של"ה ס"ק א' ומקורו בירושלמי פאה דאין מבקרין את החולה ביום הראשון ושני של החולי, רק ביום השלישי, לכן בא הקב"ה לבקר רק ביום השלישי, כך תירץ השפתי חכמים.

מעדני אשר: נראה להעיר לפי שכתב הב"ח יור"ד סימן של"ה בטעם הדבר שאין מבקרין את החולה ביום הראשון והשני, הוא משום דלא ליתרע מזליה להטיל עליו שם חולה כשיכנסו לבקרו מיד, וכדאמרין בגמ' נדרים מ' ע"א רבא יומא קמא דחליש אמר לא תגלו לאינש דלא תזרע מזליה, א"כ בהקב"ה זה לא שייך ומדוע לא בא לבקרו ביום הראשון והשני.

"בואו שערינו בתודה חצרותי בתהלה"

מקרב ליבנו המלא רגשי שמחה ורינה מקדמים אנו בברכת "תשית לראשו עטרת פז" את אחינו וגייסנו הנעלה משכמו ומעלה ידיד כל בית ישראל ואהוב על כולם אשר עוד ממעללי הוכתר ל"מורינן" בידיעת רוב הש"ס, צנא מלא ספרא פרי עץ חיים מגזע אראלים ותרשישים קדושי עליון זיע"א טעם זקנים ונועם מגדים אמרותיו, פניו מאיר בעוז וצהלה לכל דורשיו, ה"ה כ"ק הגאון הצדיק מוה"ר **שלמה זלמן לייפער** שליט"א

לרגל פתיחת בית מדרשו החדש והמפואר "אהל אהרן" ברמת בית שמש 37 לשם ולתפארה יעלה נא איחולנו וברכותינו שיהי הבית הגדול הזה כלי וחפץ להרביץ בו תורה ויראה וחסידות כיד ה' הטובה עליו בדרך אבותיו הק' מתוך בריות גופא ונהורא מעליא יאריך ימים על ממלכתו ונחת לרוב מכל יוצ"ח בעגוא"צ בב"א. כעתירת

אחיק וגיסך בני וחתני כ"ק אדמ"ר מנדבורנא באניא שליט"א גיסך בני וחתני כ"ק גאב"ד סעורדהאלי בית שמש שליט"א

גליון זה נודב ע"י ידידנו

הרב שמואל מושקוביץ שליט"א

קרית הבעש"ט

לעילוי נשמת אשתו

ה"ה מרת גילה בת הרב יוסף ע"ה

נפטרה י"ג חשוון האי שתא

לאחר שהזדככה ביסורים קשים ומרים

ת.נ.צ.ב.ה

מדוע לא הביא אברהם אבינו למלאכים יין כמו שמביאים בכל סעודה?

יש להקשות: מדוע לא הביא אברהם אבינו לאורחים יין, שהוא מצרכי הסעודה כמו דאיתא בגמ' שבת קכ"ט וכן איתא בגמ' ברכות ל"ה ע"מ ב' ד"ין סעיד ומשמח הלב, וכן מצינו מקרא מפורש בראשית י"ד י"ח ומלכי צדק שלם הוציא לחם ויין, א"כ מדוע לא הביא יין, כן מקשה הרוקח בפירושי סידור התפילה לרוקח וכתוב עמו עמוד ה"א.

איכא כמה תרוצים

א. מאחר שחשדם אברהם אבינו לערביים המשתחווים לעבודה זרה, אם כן הרי מנסכים את היין, לכן לא הביא יין, כך תירץ בספר ברך משה על חג הסוכות ע"מ ל"ה.

ב. מאחר שהיין מביא לידי קירוב הדעת, כמו דאיתא בגמ' סנהדרין ק"ג ע"מ ב' גדולה לגימה שמקרבת את הרחוקים, ולכן עד שלא ידע אברהם אבינו מהותם של האורחים, לא רצה ליתן להם יין, כדי שלא יבא להתחברות עם אנשי רשע, וכמו שדרשו במדרש רבה פרק מ"ב ס"ח "אברהם העברי" שכל העולם כוטלו מעבר אחד והוא מעבר אחד, אבל מלכי צדק שהכיר בצדקת אברהם ספיר הוציא לחם ויין, כך תירץ בספר ברך משה על חג הסוכות ע"מ ל"ה.

ג. לא כללא היא שהיין סועד ומשמח, כי שהיין תזיק לו לאדם ותביא עליו פורעניות, כך תירץ בספר ברך משה על חג הסוכות ע"מ ל"ה.

ד. כי בלילה שותין יין ולא ביום, אברהם לא נתן יין למלאכים ולוט בלילה נתן יין, כך תירץ בפירושי סידור התפילה לרוקח וכתוב עמו עמוד ה"א.

מדוע לא הביא אברהם לאורחים דגים?

יש להקשות: מדוע לא נתן אברהם אבינו דגים למלאכים, הרי בכל סעודה חשובה מביאים דגים, כך מקשה בישמח משה בפרשתו בשם הרבי מלובלין זצ"ל, וכן בקדושת לוי, וכן בשיח יצחק.

איכא כמה תרוצים

א. משום דרצה לזוז להם במצות, ובבשר יש הרבה מצות, שחיטה ומליחה וניקור, אבל בדגים אין שום מצוה, כך תירץ בקדושת לוי.

ב. כי לפעמים צדיקים שפגמו בעוונות קלים מתגלגלים בדגים, לא כן צדיקים גמורים כגון חנוך ומשוותל שחיו באותו זמן שלא באו לידי גלגול כלל, והדגים שבאותו זמן לא היה בהם שום נשמה הצריכה תיקון, ולא היה עליהם שום גזירה. מה שאין כן עכשיו, כשצדיקים חוטאים מתקלקלין בדגים, כי בעידנא דריתחא מענישים גם על עבירות קלות "וגם דגי הים יאספו", כך תירץ בישמח משה בפרשתו.

ג. אברהם אבינו היה אז באלוני ממרא, ליד חברון שם אין מקום שיש ים או נהר, לכן לא הביא דגים, כך תירץ הפני מנחם מגור ז"ע.

למה אמר אברהם לשרה לאפות ג' סאה קמח וכי דרכם של ג' אנשים לאכול כל כך הרבה?

בפרשתו י"ח ו' וימחר אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהי שלש סאים קמח סולת לוישי ועשי עוגות

יש להקשות: למה אמר אברהם לשרה לאפות ג' סאה לג' אנשים וכי דרכם של ג' אנשים לאכול כל כך הרבה, כך מקשה ברמב"ן בפרשתו, וכן בחזקוני, וכן במהרי"ל דסקין, וכן בטעמא דקרא.

איכא כמה תרוצים

א. שסעודו גדולי ביתו עמיהם לכבודם, לכן היו צריכים כל כך הרבה, כך תירץ הרמב"ן בפרשתו.

ב. הכוונה דהוציאה מכל השלש סאין, סלת נקיה מעט, לג' אנשים, כך תירץ הרמב"ן בפרשתו.

ג. תנורו היה מחזיק שלש סאין וצוה לעשות תנורו מלא כמו שאמרו רבותינו הפת נאפית יפה בזמן שהתנור מלא, כך תירץ בחזקוני בפרשתו.

ד. לכן ביאר הפסוק ואמר ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו, רצה לומר, אתן לכם צידה לדרך שיהיה לכם לחם לאכול לסעוד לבכם אחר שתעבורו מזה, כהא דאמרו רבנן בבא קמא צב ע"מ ב' השכם ואכול בקיץ מפני החמה וכו', ובעת הזאת היתה החמימות גדולה, על כן הכין אברהם להם לחם לאכול בדרך, כך תירץ בשליה פרשת וירא תורה אור.

ה. הרי אברהם סבר שהיו ערבים ואסור לאפות ביום טוב לצורך גוי, ובין לשיטה שפסח היה ובין לשיטה שהיה סוכות היה יום טוב, אבל בגמ' ביצה י"ז ע"מ א' מבואר דממלאה אשה תנור פת בשביל שהפת נאפה יפה כשהתנור מלא, ולכן היה צריך הרבה שיתמלא התנור ויהא מותר לאפות הכל, כך תירץ בטעמא דקרא בפרשתו, ועיין בספר פרדס יוסף בפרשתו מה שהביא חשבון נפלא מהנה"ק מאסטראווצי ז"ע.

ו. כיון שנזדמן לו ג' אנשים בפעם אחת, חשב שמסתמא יבואו עוד כדי שיהא לו עשרה לברכת המזון שיכול לברך אלוהינו, כך תירץ במהרי"ל דסקין בפרשתו.

ישמח לב מבקשי ה'

לקראת חג החנוכה הבעל"ט

ניתן להשיג

את הספר החדש הנפלא

"מעדני אשר חג החנוכה"

מאות חקירות מאתגרות בעניני חנוכה בהלכה ואגדה

מהדורת ידידנו הרב יצחק אייזיק ראבין שליט"א ליקוד

ניתן להשיג בחנויות המובחרות ברחבי תבל

או במשרדי המכון

מדוע לא לקח אברהם את ישמעאל ואת אליעזר למעשה העקידה

כדי שיתחנכו לקידוש השם?

בפרשתו כ"ב ה' ויאמר אברהם אל נערי שבו לכם פה עם החמור.

יש להקשות: מדוע לא לקח אברהם את ישמעאל ואת אליעזר למעשה העקידה, כדי לחנכם למצות קידוש השם ומסירות נפש, כך מקשה בספורנו, וכן ברבינו בחיי, וכן בחזקוני, וכן בחתם סופר בתורת משה בפרשתו, וכן בתפארת יהונתן.

איכא כמה תרוצים

א. משום שירא היה פן יעכבוהו מלשחוט את בנו, לכן אמר להם שבו לכם פה עם החמור, כך תירץ בספורנו, וכן ברבינו בחיי, וכן בחזקוני.

ב. משום שהיה יום טוב או יום כיפור, ומצוה על שביתת בהמתו, וגם נעריו לבל יצאו חוץ לתחום לכך צוה להם לישיב במקומם, משא"כ אברהם ויצחק היה להם ציווי, לכן היה מותר להם, כך תירץ בתפארת יהונתן בפרשתו וכן בחתם סופר בתורת משה.

ג. שחשב בהיותו רואה שענן קשור על ראשו המקום מקום מקודש כמו הר סיני שנאמר בו שצאן ובקר, וגם איש לא יראה בכל ההר ההוא, כך תירץ בתפארת יהונתן.

ד. כי אברהם אבינו היה כהן גדול, והמקום היה מקום קודש הקדשים, ומעשה עקידה היה ביום כיפור לפי שיטה אחד במדרש, וכשהכהן גדול נכנס ביום הכפורים לקודש הקדשים אסור אז לאף אחד להיות שם, כנאמר וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקודש, על כן לא לקח עמו את הנערים, כך תירץ באזנים לתורה בפרשתו, ומעין זה במשך חכמה.

ה. ע"פ מה דאיתא במדרש כשראה אברהם את המקום מרחוק וענן קשור עליו אמר ליצחק בנו מה אתה רואה אמר לו הר נאה וענן קשור עליו, חזר אצל נערי, ואמר להם מה אתם רואים אמרו לו אין אנו רואים שום דבר, אמר להם אתם והחמור שוים שאינכם רואים כמותו, א"כ שבו לכם פה עם החמור, כך תירץ במושב זקנים לבעלי התוס'.

ו. בדרך צחות אפשר לומר לפי מארעות זמננו שאברהם לא רוצה שישמעאל יראה שעולה להר הבית זה מסוכן מאוד, מעדני אשר.

מדוע לימד אברהם את הלכה שגוים הם עם הדומה לחמור כשהולך לשחוט את בנו?

לשחוט את בנו?

בפרשתו כ"ב ה' שבו לכם פה עם החמור.

בגמ' קדושין ס"ח ע"א ילפינן מכאן דהגוים הם עם הדומה לחמור.

יש להקשות: וכי זה היה הדאגות של אברהם אבינו כמה דקות קודם שהולך לשחוט את בנו, שהגוים הם עם הדומה לחמור, כך מקשה בבית הלוי בפרשתו, וכן במשך חכמה.

ומתרג' הבית הלוי: דהקב"ה אמר לו מכבר כי ביצחק יקרא לך זרע, וא"כ אמר לו דישמעאל אינו מיוחס אחרי ולא נחשב לו כבן ואברהם אבינו קיים את זאת ולא חשבו בלבו לבן כלל, והן עתה כשהלך לשחוט את יצחק נתיירא אברהם אולי עתה שלא יהיה לו בן אחר יתחדש בלבו איזו אהבה וקורבה לישמעאל אחרי שאין לו בן אחר, ואז יפסיד בשני דברים, אחד דנסיון של העקידה יקטן הרבה דאינו דומה מי שאין לו רק בן אחד ושוחטו למי שיש לו שני בנים ושוחט לאחד ונשאר לו השני והקב"ה אמר לו קח נא את בנך את יחידיך אמר לו בשעת הנסיון דיצחק הוא לו בן יחיד, שנית דהרי נצטווה שלא יחשוב את ישמעאל לבן, ומש"ה בעת שהלך לשחוט את יצחק התחיל להחזיק ולהשריש הדבר בלבו אשר ישמעאל אינו בנו ואמר לחזק הדבר בלבו עם הדומה לחמור שאינו בנו ואינו מיוחס אחריו, כך תירץ בבית הלוי בראשית פרק כ"ב, וכן במשך חכמה, וכן בתפארת שלמה חדושים על ראש השנה.

מדוע כשאמר הקב"ה לאברהם לשחוט את בנו

לא שחט מיד את ישמעאל עד והיה שקט מאותם רוצחים ימ"ש?

בפרשתו כ"ב ב' קח נא את בנך את יחידיך אשר אהבת

איתא בגמ' סנהדרין פ"ט עמוד ב' כשאמר הקב"ה לאברהם "קח נא את בנך" אמר לו שני בנים יש לי, אמר לו הקב"ה "את יחידיך" אמר אברהם זה יחיד לאמו וזה יחיד לאמו, אמר לו הקב"ה "אשר אהבת" ענה אברהם תרוייהו רחימנא להו, אמר ליה הקב"ה את יצחק, וכל כך למה, כדי שלא תטרף דעתו עליו.

ומקשה באגרא דכלה: מדוע אברהם אבינו כשאמר לו הש"י קח נא את בנך, שאל לאיזה בן, לא היה לו לשאול רק ליקח את ישמעאל ולשוחטו, אבל הוא לא עשה כן רק שאל על הבירור פן יישר בעיני אלקים דוקא להעלות את יצחק, ובאם הוא לא יבקש הבירור לא יישר בעיני אלקים והתפסק האהבה, הגם שלא יהיה עליו עונש כי ענה שמר את דבר ה'.

הנה שמואל אשר שמעתי בדרך צחות: שמפרשת העקידה צריכים ללמוד לשמוע מיד בקול ה' שאם אברהם היה שומע מיד בקול הקב"ה בלי לשאול היה שוחט מיד את ישמעאל והיה לנו שקט מהישמעלים, אבל עכשיו ששאל אנו סובלים עד היום הזה.

משיב בהלכה

מדור זה נדבך תעריך ע"י ידידת ר' מורדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהגן
מושיב בהלכה שיען ודיעת ההלכה | כל ההלכות הם מושרע ומשנה ברורה

שאלות על הפרשה

- א] חידה, מי היה הסנדק בבית של אברהם אבינו?
- ב] חידה, דין בהלכות עדות הנלמד מהפרשה?
- ג] חידה, למה מדבר פארן נקרא כך?
- ד] חידה, באיזה שעה במשך היממה היה העקידה?
- ה] חידה, מה המקור שלא טוב לעשות שותפות עם גוי?
- ו] יש לעיין, מדוע מלאך ה' בעקידה היה בשמים ולא ירד לארץ?

ידיעת הלכות שבת

- ז] חזרה ובישול, ר' אהרון ור' חיים אחים לומדים ביחד הלכות שבת, ר' אהרון טען שיש צד שחזרה באיסור בשבת של תבשיל מבושל כל צורכו ומצטמק ויפה לו, יהיה חמור יותר מלבשל את התבשיל עצמו בשבת, ר' חיים טען שזה לא יתכן כי תמיד בישול שהוא אסור מהתורה יהיה חמור מחזרה שהיא רק מדרבנן. מי צודק?
- ח] בישול ע"י גוש, משפ' גרין עושה בשבת בבוקר קידוש חלבי, גב' גרין הגישה למסובים צלחת עם פשטידת ירקות רותחת. על הפשטידה הרתחת היא שמה פרוסה של גבינה צהובה שמהחום הרב נתכה והתפשטה על הפשטידה. האם מותר לגב' גרין ולמשפחתה לאכול את הפשטידה עם הגבינה המותכת עליה? (הנחה: לגבינה יש דין של יבש שאינו מבושל).
- ט] ניקוי נעליים מבובץ, ר' ראובן קבל מדודו הגר בהולנד נעלי בית מעץ. בשבת של חורף יצא ר' ראובן כשהוא נועל את נעלי הבית הללו לחצר ביתו והם התלכלכו מבובץ, והוא רוצה לשטוף אותם במים ולשפשף אותם היטב מהבובץ, האם מותר לו לעשות זאת בשבת? מה הדין בנעלי עור?
- י] הכנסת חפץ לכיס הבגד כשהוא בביתו, חידוד לאחר סעודת יום השבת, ולפני השלכו לנוח, שמו ר' משה ור' אהרון, כמה ממחטות נייר טישווי בכים המכנסיים שלהם. לר' משה מותר לעשות זאת ולר' אהרון יש אוסרים לעשות זאת. הכיצד? (שניהם גרים בתל אביב והם שכנים באותו בניין, אותם מכנסיים, אותה כמות ואותן ממחטות).

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תעריך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. (לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00-9:00 בלבד). השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. – שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמציין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

האם זמננו יש היתר לא להשתתף בסעודת ברית אף כשבעל הברית הזמין אותו?

בפרשתנו כ"א ח' ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק, ובענין הקושיא מדוע כשאברהם מל את עצמו לא עשה סעודת ברית עיין בספר מעדני אשר פרשת וארא חלק ו' כמה תרועים נפלאים בענין זה

הנה בבית יוסף יורה דעה סימן רס"ה כתב וז"ל כתב הר"ר דוד אבודרהם ע"מ שני"ד נהגו לעשות סעודה ביום המילה, ויש סמך מהמדרש פרקי דר"א פל"ט ובמדרש שוחר טוב מזמור קי"ב שאומר בראשית כ"א ח' "ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק" ביום ה"ג מל את יצחק שעשה משתה ביום השמיני.

וכן משמע בגמרא שהיו עושים סעודה ביום המילה דרב פפא כתובות ח' סבר לברוכי שהשמחה במעונו, אי לאו משום צערא דינוקא.

וכן גרסינן בגמ' שבת ק"ל ע"א תניא רבן שמעון בן גמליאל אומר כל מצוה שקבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב תהלים קי"ט קס"ב שש אנכי על אמרתך עדיין עושין אותה בשמחה, ופירש רש"י בשמחה שעושים משתה, וכתבו התוספות שם ד"ה שש בשם רבינו תם ויעש אברהם משתה גדול ביום ה"ג מל את יצחק דהיינו ביום השמיני דמילה.

קימ"ל רמ"א יורה סי' רס"ה סעיף י"ב, ומקורו בגמ' פסחים קי"ד ע"א דמי שאינו אוכל בסעודת מילה הוא כמנודה לשמים, ודוקא כשנמצאו שם בני אדם מהוגנים, אבל אם נמצאו שם בני אדם שאינם מהוגנים אין צריך לאכול שם.

ובפתחי תשובה יורה דעה סימן רס"ה ס"ק י"ח הביא בשם שו"ת מקום שמואל סימן פ' שכתב בשם ספר שרביט הזהב וז"ל וראיתי רבותי גאוני עולם, שהיו מוחים בשמשים הסובבים בתי בני ישראל ומזמינים אותם לסעודת ברית מילה, ומזהירים אותם שלא להזמין, באמרם אולי מטעמים המתהוים לא ילכו לסעוד שמה ויהיו ח"ו בכלל נידוי.

והנה בערוך השלחן סימן רס"ה ס"ק ל"ז כתב שעתה אין חשש בזה, כי בעוה"ר ע"פ רוב ימצאו שם גם בני אדם שאינם מהוגנים, שאז מדינא ליכא חיוב ללכת.

וכן הגאון ר' צדוק הכהן מלובלין בספר הזכרונות עמוד כ"ט כתב כל מי שאינו הולך לסעודת מילה כשמזמינים אותו הוא כמנודה לשמים, ומיהו אם נמצאו שם בני אדם שאינם מהוגנים רשאי להמנע מליילך לשם, וה"ה אם בעל הבית רע עין, ונראה שכל זה דוקא כשאינו עוסק בתורה אז, אבל אם עוסק בתורה, לא יהא אלא מצוה גדולה העוסק בתורה פטור מן המצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים, וכן אם עוסק באיזה מצוה רשאי להמנע.

וכן בארחות יושר פרק כ' כתב ראיתי רבים בזמן הזה שמזמינים אותם לסעודת ברית מילה ואינם הולכים אף שיש שם בני אדם מהוגנים, והיינו טעמא דבזמן הזה מוכרח הבעל הבית להזמין אנשים הרבה משום שורת דרך ארץ, ואינו מקפיד שיבואו, ולפעמים ניחא ליה שלא יבואו כולם שלא זימנם אלא מפני הכבוד.

ועוד יש לומר: דוקא כשאין שם מנין בלעדו אם אינו הולך הוא כמנודה לשמים, אבל אם יש שם מנין אין להקפיד, וקצת ראייה לזה, שמהר"ש מלובלין היה סנדק בע"ש ולא רצה לילך לסעודה סמוך למנחה בע"ש מפני כבוד השבת מאחר שהיה שם מנין בלעדו.

ובשו"ת דברי יציב יורה דעה סימן קס"ג כתב דדוקא ביושב שם ואינו רוצה להסב עמהם, שכן משמעות הלשון ויש אומרים מי שאינו מיסב וכו', וכן הוא לשון הרמ"א מי שאינו אוכל, אבל לא מצינו שמחויב לילך דלא קאמר מי שאינו הולך לאכול.

איך מקיים המצוה של סעודת ברית בכל יום לשיטות שמקיים בכל יום מצות ברית מילה?

הנה בשו"ת מהר"ח אור זרוע מחדש סימן י"א דמצוה מילה מקיימים כל ימי חייו אחרי שמל עצמו כל יום מקיים מצוה.

ומביא ראייה: מהא דאיתא בגמ' מנחות מ"ג ע"ב שדוד המלך היה בבית המרחץ ונצטער שהיה ערום מן המצוות, נסתכל על המילה ונתישבה דעתו, וקשה מדוע מצות מילה הרגיע אותו יותר משאר כל מצוות, הרי מצות מילה לא קיים עכשיו רק בזמנים אחרים, ומדוע נתישבה דעתו רק ממצות מילה, אלא מזה ראייה שהמצוה שיהא נימול ומקיים מצווה כל רגע שאין לו ערלה כל ימי חייו, ע"כ.

יש להקשות: א"כ כיון שמקיים בכל יום מצות מילה, א"כ מתי יעשה את הסעודת ברית.

יש שמתרץ: דלכן איתא בגמ' ברכות מ"ט עמוד א' כל שלא אמר ברית בברכת המזון לא יצא ידי חובתו, וקשה מדוע מה קשור ברית מילה לברכת המזון כך מקשה באבודרהם הלכות ברכת המזון, וכן במאירי, ואפשר דלכן תיקנו להזכיר ברית בברכת המזון בכל יום, כדי לקיים את מצוה סעודת ברית, כן שטעמי מחאון המפורסם רבי אברהם צבי זיתנפלד שליט"א רבה של קהילת בבלזא בית שמש, ת"א.

מכתבים למערכת

האם מותר למוחל או לאב הבן לאכול קודם המילה

מה שהבאתם מה שדנו הפוסקים האם מותר למוחל או לאב הבן לאכול קודם המילה **הגאון יחזקאל אהרן שוורץ שליט"א** רב קהל חסידי הרי יונה, ודומ"צ מערב בני ברק ומח"ס חליצה כהלכתה נראה להעיר, עתה אני מתעסק להוציא לאור הספר 'זוכר הברית' על עניני ברית מילה שמחברו היה בדרו האחרון והוא ספר נפלא על עניני מילה והוא כמסר שהעידו גדולי הדור בהסכמתם על הספר וכן שמעתי ממנה מוהלים חשובים שהוא ספר יסודי בענינים אלו ומאחר שזכיתי להוציא לאור הספר החשוב 'קיצור נחלת שבעה' שג"כ נתחבר על"י מחבר ספר ה"ל נתבקשתי על"י אחד ממנכדי המחבר זצ"ל להוציא גם ספר ה"ל, ושם בספר 'זוכר הברית' סימן י"ז סעיף ז"ג הביא שלא יאכל המוחל עטודת קודם המילה, והביא שגם מסעודת ארעי ימנע עמו, והביא מה שמצא כתוב בשם הרמ"ע שהביא זכר לדבר 'לא תאכלו על הדם' וכתב שמשקה המשכר בודאי לא ישתה אך הביא שם שמדינא פירות או כביצה פת ודאי דשרי, והביא שם מהגהות מהרש"ם שהביא בשם ספר חותם קודש סימן ט"ו סעיף ט"ו שאם יש לו למו"ב ב' תינוקות ומותר לו לטעום מסעודת מילה הראשונה, דגם זה מצוה ומצוה הבאה לידו קודם דאין מעבירין על המצות, אולם שם בזוכר הברית סימן י"ח כשמיירי מהנהגות של אל הילד ושם הביא ג"כ שלא יאכל מסעודת קבע כמ"כ כתב שם שגם מסעודת ארעי יש לו להמנע ומ"מ הוסיף וכתב שאם אין האב בעצמו המוחל וכיבד אחר יש להקל ובהערות ציין על המחבר לדברי הנחלת צבי שצינת והביא שכן כתב בספר חותם קודש להקל בכה"ג ועוד כתב שם שאם הוא חלש יוכל לטעום כמו בכל מצוה המוטלת עליו, ושם סימן י"ד מהחבר ג"כ לגבי הסנדק וכתב שם שגם הסנדק לא יאכל קודם המצוה טעודת קבע, וגם שם הביא שגם מסעודת עראי יש למנוע, וגם שם סיים ש"מ אם הוא חלוש, יוכל לטעום וכמו שהדן קודם כל מצוה.

איך מותר להתחיל קידוש בליל שבת באמצע פסוק חרי אסור לומר חצי פסוק

מה שדנתם בשם הפוסקים איך מותר להתחיל קידוש בליל שבת באמצע פסוק חרי אסור לומר חצי פסוק, פסוק, ותרצתם בכמה אופנים. **הרה"צ דוד בדל שליט"א** יוהנסבורג נראה להיר, דבערוה"ש סימן רע"א ס"ק כ"ה שמיבא כמה שנהגו באמת לומר בלחש את כל הפסוק ומתחילין מן יום השישי בקול רם, ומסיק דזכון הוא. ונראה דמהפייטן בזמירות דכל מקדש יש להוכיח שכן היה מנהגם להתחיל מתחילת הפסוק שלפני ויכולו, כי הגירסא ברוב הספרים היא "טהורים יישרוה ויקדשוה במאמר כל אשר עשה" ומתי אנו אומרים "כל אשר עשה" אם כל בתחילת הקידוש וכדברי הערה"ש ה"ל, והראוי לו שכן במואר גם בעיני תפילה, ותה"ל שכינותי לדבריו.

מדוע ציורת התורה לקיים מצות ברית מילה כשהוא קטן ולא להמתין שיחא גדול

מה שהבאתם להקשות בשם הראשונים והאחרונים, מדוע ציורת התורה לקיים מצות ברית מילה כשהוא קטן ולא להמתין שיחא גדול כמו שאר מצוות ותרצתם בכמה אופנים. **הרה"צ רבי יוסף קרבני שליט"א מורחין עילית** נראה ליישב ע"פ מה שהביא ברש"י רע"א סימן מ"ב בשם בעל עוללות אפרים שמילה וציונת היא סיבה למילה פנימית מעוללת הלב, כשימול ערלת לבבו אז יהיה חרדי תבו פתוחים להבין ולהשכיל, א"כ ע"י המילה זוכין לתורה וא"כ מובן שא"א לחכות ולהמתין עד שיגדל דהא א"א לזכות לתורה ללא מילה.

הרה"צ אברהם חיים נאה שליט"א חיפה

נראה להעיר, דכתב בשו"ע הרב מהדורה בתרא סימן ד' סעיף ב' בענין נטילת ידים שחרית, מאיזה גיל מתחיל החיוב, שהחיוב הוא רק כשינכנס נפש הקדושה בגוף האדם ב"ג שנים יום אחד לזכר ור"ב לנקבה ותחלת כניסת נפש זו הקדושה היא בחינת התורה ומצוות שחיבו חכמים לחתך (גם במצות מילה ולכן הנהגו מניית הקטן מיום השמיני ואילך קדוש יאמר לו, היוצא מדברי הרב שקדושת ישראל מתחילה אחר המילה ביום השמיני, ולכן הנוטל ידים לתינוק מיום השמיני קדוש יאמר לו.

האם תלמידי חכם אסור לו לאכול מלחמת אילני מלחמת מצוה

מה שהקשתם בשם אחרונים כי הא דאיתא בגמ' נדרים ל"ב עמוד א' מפני מה נענש אברהם אבינו ושבענו בניו למצרים מאתם ועשר שנים, ומתוך מפני שעשה אנגניא בדת, שנאמר ויקח את חניכו ליידי ביתו ופירש ה"ן שחילוקין למלחמה, ויש להקשות כיון שהמלכים דרפו אחר אברהם לחתו, הרי שהיתה זו מלחמת מצוה, כדאיתא ברמב"ם פ"ה ממלכים הא והרי במלחמת מצוה אף חתן יוצא מחזרו למלחמה רבבים שם פ"ו ד"ד א"כ אף תלמידי חכמים, ומדוע נענש אברהם על שהוציא את חתן המלחמה

הגאון מתתיהו ישראל הורוויץ שליט"א לייקוד מחבר ספר 'אצורת היס' על מסכת ברכות ראש כולל בעיית דיל

נראה להעיר, דבספר נתן פריו על מסכת נדרים לה"ר נתן געשטינער זצ"ל ד"ב כתב שאברהם היה צורך להניח התלמידים ונתקמו ללמוד תורה שע"י מלחמתה של תורה אין צורך במלחמה גשמיות, ומוסיף לזה דמשה' נענש אברהם שבניו נשתעבדו במצרים דאיתא בחז"ל אהא דכתיב וימררו את חייהם בעבדות קשה בחומרם ובלבנים בחומר דא קל וחומר בלבנים זו ליבון הלכה והכונה דאילו היו ישראל זוכין היו יתקבלו לצאת את הגזרה של ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה על ידי עמל התורה בקל וחומר וליבון הלכה הי המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ואילו היה אברהם אבינו מראה שעל ידי עמל התורה נפטרין מעמל המלחמה הגשמית, אז היו ישראל למיידים מהז כי ע"י עמל התורה לביבון הלכה היו יוצאים ידי עשבוד מצרים ואין צורך להשתעבד בחומר ובלבנים גשמיים.

הרה"צ יעקב ישראל מייזנר שליט"א לונדון

נראה להעיר שלא היה כאן מלחמת מצוה, שהרי הגמ' ב"מ ע"ה י"ב אומר שלשה צועקין ואינו נענין, ואילו הן מי נפש לו מעות למולה אותן שלא בעדים, והקונה אדון לעצמו, ומי שאשטו מושלת עליו, ופירש רש"י ב"ה ונתן שהרי הם יתנו לעצמן, הרי מבורא שחייבו חכמים לחתך (גם במצות מילה ולכן הנהגו מניית הקטן מיום השמיני ואילך קדוש י"ד ג"מ גרס לו זאת, וישבתו בסודם, ע"ש, וא"כ לא היה כאן מלחמת מצוה, ולא היה לאברהם להוליד ת"ח לאותה מלחמה.

מדוע צדיקים שמחדדים במוצות אין מחדדים שימולו בעצמם את בניהם

הרי מצוה בו יותר מבשלוחו מה שהקשתם בשם מרן הדברי יציב ז"ע מדוע לא ראינו במקומותינו שהצדיקים יהדרו שהאב יעשה את פעולת החיתוך במוצת מילה, ובאמת יש לתמוה שהרי קימ"ל קידושין ס"א ע"מ א' מצוה בו יותר מבשלוחו, ותרצתם בכמה אופנים.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א חבר הוצ"צ קהילת מחזיקי הדת, אהבת תורה, בית הוראה ישיבת מיר, לשכת פוסקים ביתר עילית, אוצר הפוסקים סווריאן, קני תורה פסות ירושלים (כדור) נראה לתיר, דאי אפשר למול את בנו בלי שיתאמן כמה פעמים על ילדים אחרים, ומהאי טעמא קימ"ל אור"ח סימן של"א דאין למול פעם ראשונה בשבת שמא יקלקל, אלא ימול לכל הפחות ג' פעמים שלא יתעלף ח"ו, ולפעמים יש מילה מאוד קשה ומסובך וצריך לזה מוהל מומחה מאוד ולא שכחי שיאמן ידיו על ילדים אחרים, לכן מוסרים בכך למול למוהל מומחה זקן ורגיל וכתבו הפוסקים דאם יש שני מוהלים אחד מומחה ואחד הוא צדיק ואינו מומחה יתן להמומחה.

הגאון רבי ישראל שוורץ שליט"א רב קהילת צאנז ביתר, דומ"ץ שכונת גוש שמונים, מרכז ההוראה, שערי הוראה, ור"מ בישיב"ג תורת שלמה זווהעיל ירושלים (הערה זו לעילוי נשמט אבי הכ"מ הנח"צ חיים יעקב מנחם בן הרב עזריאל ז"ל) לענ"ד נראה להעיר לפמ"ש"כ בקובץ הערות סימן ז"ח תתי"ה בסוגיא דיבמות ע"א ב' הדינא בתוס' ממגילת סתרים דרבינו נסים, שבמדבר מלו ולא פרעו, אף שנצטוו על הפריעה, מ"מ לא פרעו, משום חולשא דאורחא. וצ"ע, דכיון שלא היו יכולין לפרוע, למה מלו, דהא מל ולא פרע כאילו לא מל בבת קלי' ק"ב ומוכח מזה דהא דכאילו לא מל, הוא לענין ערלות, שהוא עדיין עול מפני חסרון פריעה, אבל מ"מ גם המילה לבדה יש בה מצוה, ואין הפריעה מעכבת מצות מילה, ולפ"ז מובן שפיר למה יש ענין שהאב יעשה מעשה החיתוך ודאין גם המילה לבדה יש בה מצוה, ואין הפריעה מעכבת מצות מילה. עוד י"ל דאף דאח"ל מל ולא פרע כאילו לא מל, עיין ברש"ת בית יצחק יורה דעה ב' סימן ב"ז דהא דנקיט במשנה כאלו לא מל ל"ה ממש כלא מל וכבר האריך קצני ח"ו ע"י להוכיח דכ' הדמיון לא היו ממש כגוף הדבר כמו שהוכיח משה שאמר לו יתן כנטול דמי וכש"כ היכא דכתיב כאלו ל"ה ממש כאותו דבר דאמר רב כמכרין כל המלבין פני חבירו כאלו שופך דמים ואפ"ה כ' תוס' ערכין ט"ז דאשפיכת דמים נגעים אין מכפרין רק אמלבין פני חבירו ול"כ שם בגילוי עריות ע"ש, ע"כ אין רא' ממשנה דל"ה כמל ממש, ועיין ברש"ת פני יהושע ע"ה ס"ה = שכתב בכאנת, ולפ"ז שפיר י"ל דיש ענין דהאב יעשה החיתוך לבד, עוד י"ל לפמ"ש"כ ברש"ת נוב"ת ותי"ה סימן ב"ב דהא דאמרין מל ולא פרע כאלו לא מל היינו בלא פרע אחר כך כלל אבל אם פרע אחר כך הותחל המצוה למפרע בשעת החיתוך, ולפ"ז אחרי שנעשה בתינוק פריעה קיים האב המצוה מלמפרע בחיתוך ושפיר אין ענין גודל שגאב יעשה חיתוך לבד.

הרה"צ אריה לבינוש הלברשטאם שליט"א מרביץ קופה של צדקה קרית חסידים

נראה להעיר מה שכתב בדברי יחזקאל בפרשת ק"ך על הפסוק ונמלתם דהאפיקורסים ששאלו על מאמר חז"ל יטען כ"ז ב' על הפסוק כי עליו הרגנו כל היום זו מילה שניתנה בשמיני, והקשר דהא אין ליתן שכר בעד מצות מילה מרמתה שאז בקטנותו אין בשכלו למחות אם אין רצונו בזה שימולו אותו דבשלמא המל א"ע בגדלותו בחינת הטוב כמו אאע"ה שייך שפיר על זה, אבל נמצא בספרים הקדושים תירוש על זה דכשאדם נוטר הברית בגדלותו ואם פגם ח"ו הוא עושה תשובה ומתקן תקון הברית בזה מקיים האדם מצות מילה בעצמו מרצונו הטוב. ומבורא דאחד מתקוני תשובה הוא להדר להיות מוהל שימול את אחרים, דבה"ז א"י הוי כאלו קיים מצות מילה בעצמו מרצונו הטוב.

מי שמסרב לברך על כוס של ברכת המזון האם מתקצרים ימיו

מה שהבאתם מגמ' ברכות ג"ה דאמר רב יהודה א' משלשה דברים המקצרים ימיו ושנותיו של אדם הוא שנותנים לו כוס של ברכה ואינו מברך, דכתיב ואלברכה מברכך, ובאילה רבה סימן ר"א הקשה על הגמ' מנלן שמקצרים כשאינו מברך, דילמא דוקא בברכה כתיב אורא אבל אינו מברך אינו מקבל על ברכה ולא קלה, ותירץ האילה רבה דהא דואברכה מברכך מיותר דנלמד מ'מקללך' דמידה טובה מרובה אלא ע"כ בא ללמד שדוקא אם יברך ויתברך אבל לא יברך יקבל קללה ח"ו

הרה"צ רבי עזריאל ברוך בן הדיס הורוובניץ שליט"א קרית חסידים ומב"ש (הערה זה לעילוי נשמט בני הרב אשר מאיר ז"ל)

יש להעיר דעדיין קשה למה ליה למימר ומקללך אאור כשיש לטעוד דוקא מקלל רמב"א, אבל אינו מברך ואינו מקלל לא יואר ודלא כרב יהודה, אלא יאמר בקרא ומברך ברוך וממילא לודא מזה את דברי רב יהודה מכלל הן יש לאו דכשאינו מברך ואינו מקלל יואר וק"ו שאם יקלל שיואר, עוד קשה מה שהבאתם להקשות מהיעיב"ע על הגמ' פסחים כ"ט בסעודה שיעשה הקטב' לעיתוי לבוא ואברכה, יצחק יעקב משה ואהרן מסרבים לברך על הכוס של ברכה"ז, ודוד המקל ע"ה מברך על הכוס, ואיך הותר לכל הני צדיקים לסרב לברך על הכוס לאחר דברי רב יהודה שאינו מברך של לו קייצ"ש ח"ו, ונראה זה פלא שכאורה הותר החיים הקי היה לו קשה כל הני קושיית ולכ' לא דרך בדרוכו של הא"ר, שהרי כ"ז ע"ה פ"ג וברכה ב' וגי' ובחז"ל "הוה הופשו שבין מברכין, לשאינו מברך ולא מקלל, כי מברכי בירכהו ה' וכבדו מפיו אבל שאר משפחות האדמה יתברכו מאמצעות אברהם" עכ"ל, ונטיית להבין בשכ"ל הקט, שחן הן הדברים שכתבנו, ולכ"א יש שתייה פשוט, שמו'אברכה מברכך' נלמד שאינו מברך ואינו מקלל יש לדייק שיואר, וממאי שנאמר א"ח"כ 'ומקלל אור' נלמד שאינו מקלל לא יתקבל, ומאיכן נדע דברי רב יהודה, ולכן למד מהאורח"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא פסחים ק"ט שאינו מברך אין לו קלה אלא יתברך אבל לא מהקב"ה בעצמו, וחזו ליה ד"ש ר' יהודה במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק דכל מאי שנאמר ברכה וקולה קאי על הקב"ה, אבל אינו מברך ומקלל לא יתברך ולא יתקבל מהקב"ה אלא יתברך באמצעות אברהם אבינו, והוה כשיטת רב עוירא במס' ברכות וממילא סליק ליה קושיית היעיב"ע, ולאחר אומר נבא להעמיט דבר הק' ברש"י שכתב ע"ה"פ ונבוכו ב' כל משפחות האדמה יש אגדות הרבה, ובפשוטו שאדם אומר לבנו תהא כאברהם, ויש להעמיט בכונות רש"י כ' יש אגדות הרבה, דמאגדה שנאמר במס' פסחים נלמד שאם לא אברהם"ק